

242 270

MINISTERSTWO ORODOWA I WYKONAWCZOŚCI
SZEF WOJSKOWEJ SŁUŻBY WEWNĘTRZNEJ
Nr 0842/79
Wpłynęło dn. 18.06.79
Zal. 4 Ark. 2

T A J N E
=====

Egz.nr 124

MINIS
SZEF... 3

Nr 03990
Wpłynęło dn. 16.07.1979r.
Zal. Ark.

SZEF WOJSKOWEJ SŁUŻBY WEWNĘTRZNEJ
Ob.Gen.Bryg. Cz. K I S Z C Z A K
=====

W wykonaniu rozkazu Nr 037 z dnia 8.05.79 r. przedkładam Obywatelowi Generałowi poniższe sprawozdanie z realizacji kontrwywiadowczo-prewencyjnego zabezpieczenia wojsk w pierwszej dekadzie czerwca br.

Melduję, że koncepcja powołania rozkazem Szefa WSW grup operacyjnych do koordynacji i wdrażania przedsięwzięć zabezpieczających - okazała się słuszna. Znalazło to całkowite potwierdzenie w praktycznym działaniu. Odciążone na pewien czas od innych obowiązków służbowych zespoły operacyjne, skoncentrowały swą uwagę i wysiłek na zleconej do wykonania problematyce. Wykazały przy tym wiele inwencji i zaangażowania zarówno na etapie planowania przedsięwzięć zabezpieczających jak też ich realizacji.

Najbardziej operatywną i efektywnie działającą okazała się grupa operacyjna garnizonu Częstochowa. Przez cały okres swego istnienia wykazywała należytą prężność działania oraz skuteczność i rozwagę.

Natomiast w grupie operacyjnej Gniezna stwierdzono początkowo niedociągnięcia na etapie przygotowawczym. Zostały one w porę dostrzeżone i usunięte. Zapewniło to właściwą operatywność pracy grupy w późniejszym okresie.

Nakreślone w rozkazie kierunki i formy działania były właściwe. Nie zachodziła potrzeba ich zmiany. Z tym jednak, że działając elastycznie, niekiedy wprowadzane do planów drobne korekty i uzupełnienia. Destesowywało to wypracowany system

zabezpieczenia do specyfiki zmian zachodzących w sytuacji poszczególnych garnizonów.

Tak na przykład, w miarę zdobywanego doświadczenia, w garnizonie Częstochowa rozrzedzone założone pierwotnie nasycenie naszych sił mundurowych w strefie centralnej. Skierowano je w inne rejony, gdzie mogli znajdować się żołnierze lub zaistnieć zakłócenie porządku. W podobny sposób, w oparciu o wnioski z innych regionów, dostosowano do sytuacji działanie w rejonie Krakowa. Dotyczyło to zarówno umundurowanych patroli WSW jak też współdziałających z nimi grup aparatu tajnego.

Współdziałanie poszczególnych członów zabezpieczenia przyniosło oczekiwane rezultaty we wszystkich garnizonach, gdzie je stosowano. Umundurowane patrole WSW oraz występujące w ubiorach cywilnych grupy aparatu tajnego i zakryte punkty obserwacji - stanowiły jednolity, wzajemnie się uzupełniający system. Grupy Spec. i ZPO w niewidoczny dla ogółu sposób zapewniały wystarczającą orientację o sytuacji w strefie centralnej i na trasach przejazdu. W związku z tym patrole operowały w dalszych rejonach i na podejściach.

Działając w taki skorelowany sposób, siły WSW "wyłaziły" nawet osoby nie wojskowe a występujące w części umundurowania lub w ubiorach podobnych do wojskowych. W działalności zewnętrznej nastawiano się głównie na profilaktykę i wydaje się, że cel ten został osiągnięty. O stopniu skuteczności działania świadczy fakt, że nie zanotowano wypadku, aby umundurowany żołnierz znalazł się w miejscu celebrowanych obrzędów mimo, że próby takie były.

Inne aspekty rezultatów i wysiłku, jaki włożono w całości kształt zabezpieczenia przedstawiają się w skrócie następująco:

1. W zakresie pracy kontrwywiadowczej.

Terenowe organy WSW, uzupełniając zgodnie z rozkazem sięć kontrwywiadowczą, pozyskały dodatkowo ogółem 227 TW i 224 OZ.

Najwięcej pozyskań dokonały Zarządy WSW: WOW - 67 i POW - 51. Nie pozyskiwał w ogóle Zarząd WSW Mar.Woj., a Zarząd I SWSW pozyskał tylko 6 TW.

We wszystkich garnizonach, w których odbywały się ceremonie, za wyjątkiem Nowego Targu, gdzie brak było możliwości - zorganizowano ogółem 20 ZPO wyposażonych w środki optyczne. Wszystkie, w mniejszym lub większym stopniu, spełniły swoją rolę jako źródła dopływu informacji z newralgicznych punktów miasta.

Omawiane wydarzenia znalazły rezonans w religianckich postawach części osób ze środowiska wojskowego. Kler uaktywnił swą pracę stosując różne formy oddziaływania jak:

- nawoływanie do udziału w uroczystościach oferując karty wstępu lub ogłaszając, że „mundur wystarczy za przepustkę”;
- odwiedzanie mieszkań prywatnych kadry przez duchownych i aktyw kościelny;
- wywieszanie haseł i wysyłanie korespondencji o treści religijnej.

Ujawniono 887 osób, które w różnorodny sposób wykazały podatność na religianckie oddziaływanie. W tym:

żołnierze zawodowi i rodziny wojskowe	- 478;
pracownicy cywilni	- 130;
żołnierze służby zasadniczej	- 111;
rezerwiści	- 168.

Najczęściej spotykaną formą było dekorowanie mieszkań - 265 oraz posyłanie dzieci do komunii - 227. Najliczniejszy udział w posyłaniu do komunii zanotowano w Wojskach Lotniczych - 91, głównie wśród podoficerów zawodowych /57/.

Zjawisko dekorowania mieszkań najostrzej wystąpiło w Warszawskim Okręgu Wojskowym - 254, z czego około 50% przypada na Kraków. W tymże OW najwięcej ujawniono faktów posyłania dzieci na religię - 38.

273 245

Zamiarów wzięcia udziału w uroczystościach religijnych ujawniono 217. Z tego stanowią:

- żołnierze służby zasadniczej - 47;
- żołnierze rezerwy przebywający na przeszkoleniu - 46;
- pracownicy cywilni - 49;
- kadra - 47;
- rodziny żołnierzy zawodowych - 28.

Według dotychczasowych danych, udział w uroczystościach religijnych wzięło 67 osób. W tym:

- pracowników cywilnych - 27;
- członków rodzin kadry - 20;
- kadry /w ubiorze cywilnym/ - 18.

Ponadto ustalono 66 innego rodzaju przejawów religianctwa jak na przykład udział w tzw. bierzmowaniu i ślubach kościelnych, odmawianie modlitw i inne. Bliższe dane na ten temat obrazuje Załącznik Nr 1.

2. W zakresie działalności prewencyjnej.

Żołnierze prewencji realizowali stawiane im zadania sprawnie i skutecznie, wykazując duże zaangażowanie i zdyscyplinowanie. Nie notowane wśród nich wypadków nadzwyczajnych i wykroczeń dyscyplinarnych.

Zgodnie z założeniem, przeciwdziałano napływowi żołnierzy już na dalekich podejściach, często oddalonych o kilka lub nawet kilkanaście kilometrów, zwłaszcza na dworcach i węzłach dróg. Już sama obecność tam patroli WSW "odstraszała" żołnierzy, którzy zamierzali dostać się do garnizonów, gdzie odbywały się ceremonie religijne. Przyniosło to pozytywne wyniki uwidocznione w stosunkowo małej ilości żołnierzy w interesujących nas garnizonach.

W odniesieniu do umundurowanych żołnierzy, którzy z różnych względów znaleźli się w tych miejscowościach, postępowano

elastycznie. Żołnierzom zawodowym taktownie zwracano uwagę na niestosowność występowania w tym dniu w mundurze, odwołano do miejsca zamieszkania, umożliwiano przebranie się w ubiór cywilny itp. Żołnierzy służby zasadniczej legalnie przebywających poza jednostkami - często przejazdem do innych miejscowości - odprowadzano do pociągów lub wskazywano drogi objazdu. Natomiast tych, którzy samowolnie opuścili jednostkę lub naruszyli przepisy ubiorcze - doprowadzano do komend garnizonu.

Faktów nie podperządkowania się żołnierzy patrolom WSW nie zanotowano. Ze strony społeczeństwa patrole spotykały się z życzliwym stosunkiem. Zdarzały się nawet przypadki proponowania żołnierzom napojów chłodzących i odieczynku. Ze strony kleru notowano pojedyncze przypadki wyrażania uznania żołnierzom, a w dniu 3.06.1979 r. na trasie Września - Gębarzewo jadące samochodem zakonnice proponowały dwukrotnie patrolom WSW podwiezienie do rejonu uroczysteści.

Zanotowano dwa przypadki próby fotografowania żołnierzy. W jednym przypadku, dnia 1.06.br. na dworcu PKP w Poznaniu, zakonnica usiłowała wykonać zdjęcie dwóm żołnierzom służby zasadniczej z 5 DPanc na tle grupy zakonnej. W drugim zaś dnia 3.06.br., dziennikarz USA usiłował sfotografować w Gnieźnie patrol WSW. W obu przypadkach, dzięki właściwej postawie żołnierzy, zdjęć nie wykonano.

W okresie od 1 - 10.06.1979 r. w garnizonach, gdzie odbywały się uroczysteści i rejonach przyległych, wysłano ogółem 1417 patroli WSW. W wyniku ich działania:

- wylegitymowano 41 żołnierzy, w tym 10 zawodowych;
- doprowadzono 68 żołnierzy, w tym 8 zawodowych;
- skontrolowano 111 pojazdów wojskowych, z czego ujawniono 47 przekroczeń przepisów.

Szczegółowsze rozliczenie obrazuje Załącznik Nr 2.

Wszystkie podane wyżej interwencje patroli WSW dotyczyły sprawdzenia legalności pobytu poza jednostką i zasadności

występowania w mundurach. Faktów naruszeń dyscypliny i porządku publicznego przez żołnierzy nie notowano.

Analiza wyników działalności prewencyjnej w garnizonach, gdzie odbywały się uroczystości religijne wskazuje, że w niektórych jednostkach Sił Zbrojnych nie przestrzegano w pełni obowiązujących w tym czasie ograniczeń udzielania przepustek i urlopów do tych garnizonów. Nie wszyscy żołnierze, zarówno miejscowi, jak też przyjezdni, wiedzieli o zaleceniu nie występowania w tym czasie w mundurach wojskowych. Nie w pełni także przestrzegano zalecenia o ograniczeniu ruchu pojazdów wojskowych.

Reasumując, melduję Obywatelowi Generałowi, że biorący udział w zabezpieczeniu stan osobowy organów WSW, w swej przytłaczającej większości podszedł do wykonania postawionych zadań z poczuciem odpowiedzialności i zaangażowania. Wykazał dojrzałość polityczną i wysokie morale oraz należyte przygotowanie fachowe.

Pozwoliło to na konsekwentne wdrażanie założeń rozkazu Szefa WSW i operatywne reagowanie na fakty i zjawiska wymagające interwencji organów WSW.

KIEROWNIK GRUPY OPERACYJNEJ
SZEFOSTWA WSW

W-wa, dn. 15.06.1979r.

Loskot
płk mgr M. ŁOSKOT

Wydrukowano w 2 egz.

=====

Egz. nr 1 - Szef WSW

Egz. nr 2 - a/a

Wyk. płk M.L.

Druk. J.Sz.

Dnia 15.06.1979 r.

Nr 0147/I

277

Z E S T A W I E N I E

wyników działalności prewencyjnej

Załącznik nr 2.

Zal.	No pisma	Nr
Nr 2	18.06	0892/79

P O U F N E

Egz. pojedynczy

L. P.	GRUPA OPERACYJNA	ILOŚĆ WYSLANYCH PATROLI	DOPROWADZONO		WYLEGITYMOVANO		SKONTROLOWANO POJAZDÓW	UJAWNIONO PRZEKROCZEŃ PRZEPISÓW
			żołnierzy zawodowych	żołnierzy sł. zasadn.	żołnierzy zawodowych	żołnierzy sł. zasadn.		
1	WARSZAWA	159	3	20	7	3	33	22
2	GNIEZNO	240	-	4	1	6	-	-
3	CZĘSTOCHOWA	554	-	16	2	21	2	-
4	KRAKÓW	339	4	19	-	1	69	23
5	KALWARIA - WADOWICE	39	-	1	-	-	3	1
6	OŚWIĘCIM	33	1	-	-	-	1	1
7	NOWY TARG	53	-	-	-	-	3	-
	R A Z E M :	1417	8	60	10	31	111	47

ZESTAWIENIE

278

ilościowa pozyskań osobowych źródeł informacji

L p.	Nazwa organu	Ilość pozyskań		Razem	Uwagi:
		tajnych współprac.	OZ		
1	Zarząd I Zastępca NSW	6	55	61	
2	Zarząd NSW NOW	67	103	170	
3	Zarząd NSW POW	51	80	131	
4	Zarząd NSW SOW	39	129	168	
5	Zarząd NSW NL	34	367	401	
6	Zarząd NSW WOPK	30	60	90	
7	Zarząd NSW Markowy	—	—	—	
	Razem:	227	794	1021	